

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 35/15
Люксембург, 26 март 2015 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-67/14
Jobcenter Berlin Neukölln/Nazifa, Sonita, Valentina и Valentino Alimanovic

**Според генералния адвокат Melchior Wathelet гражданите на Съюза,
преместили се в държава членка, на която не са граждани, за да търсят работа,
могат да бъдат изключени от достъп до определени социални обезщетения**

*Все пак, когато съответните лица вече са работили в тази държава членка, посочените
обезщетения не могат да им бъдат отказани автоматично, без индивидуална преценка*

Неотдавна Съдът постанови, в решението *Dano*¹, че държавите членки могат да откажат достъп до социално подпомагане на граждани на Съюза, които пристигат на тяхна територия, без намерение да намерят работа. Това дело се отнася до германските обезщетенията по схемата за основна социална закрила („Grundsicherung“), предназначени по-специално да осигурят издръжката на получателите.

В настоящото дело Съдът трябва да се произнесе по въпроса дали тези обезщетения могат да бъдат отказани и на гражданин на Съюза, който търси работа, след като е работил през определен период в приемащата държава членка.

Г-жа Nazifa Alimanovic и нейните три деца Sonita, Valentina и Valentino са шведски граждани. Трите ѝ деца са родени в Германия, съответно през 1994 г., 1998 г. и 1999 г. След като са пребивавали в друга държава, те пристигат отново в Германия през юни 2010 г. В периода от юни 2010 г. до май 2011 г., тоест в продължение на по-малко от една година, г-жа Alimanovic и най-голямата ѝ дъщеря Sonita са работили в Германия на временни позиции или в рамките на мерки за насърчаване на заетостта. След този период те не са упражнявали трудова дейност. От 1 декември 2011 г. до 31 май 2012 г. г-жа Alimanovic и дъщеря ѝ Sonita са получавали обезщетения за покриване на разходите по издръжката им като работоспособни правоимащи лица („Arbeitslosengeld II“), докато Valentina и Valentino, са получавали социални обезщетения за неработоспособни правоимащи лица. След това компетентният германски орган, Jobcenter Berlin Neukölln, преустановява плащането на тези обезщетения, тъй като приема, че като търсещи работа чужденци г-жа Alimanovic и дъщеря ѝ Sonita и съответно Valentina и Valentino, не могат да получават тези обезщетения. Всъщност, според германското законодателство чужденците (и членовете на техните семейства), чието пребиваване е обосновано само от обстоятелството, че търсят работа, са изключени от получаването на такива обезщетения. След като е сезиран с този спор, Bundessozialgericht (Федерален съд за социалноосигурителни спорове, Германия) иска от Съда да установи дали посоченото изключване е съвместимо с правото на Съюза.

В заключението си от днес генералният адвокат Melchior Wathelet изхожда от позицията, че разглежданите в настоящото дело обезщетения, както и тези, до които се отнася делото *Dano*, имат за цел (най-малкото преобладаващо) да осигурят средства за издръжка, необходими за водене на достоен живот, а не (или най-много като второстепенна цел) да улеснят достъпа до трудовия пазар. От това следва, че тези обезщетения трябва да се

¹ Решение на Съда от 11 ноември 2014 г., *Dano* ([C-333/13](#)), вж. също прессъобщение [№ 146/14](#).

квалифицират като „социално подпомагане“ по смисъла на директивата относно „гражданите на Съюза“²³⁴.

Като припомня забраната за дискриминация на гражданите на Съюза на основание на тяхното гражданство, директивата съдържа изключение от този принцип по отношение на обезщетенията за социално подпомагане. Съгласно тази директива държавата членка не е длъжна да предостави право на социално подпомагане през първите три месеца на пребиваване, нито през евентуалния по-дългия период на търсене на работа, на гражданите на Съюза, които са влезли на територията ѝ с тази цел.

Според генералния адвокат това изключение трябва да се тълкува стриктно, а произтичащите от него ограничения трябва да са законосъобразни. Ето защо г-н Wathelet предлага **разграничение между три хипотези:**

На първо място, гражданин на държава членка, който влиза на територията на друга държава членка и пребивава там (по-малко от три месеца или повече от три месеца) без да има за цел да търси работа в тази държава, може законосъобразно, както Съдът е постановил в решението Dano, да бъде изключен от получаване на обезщетения за социално подпомагане, за да се запази финансовото равновесие на националната система за социално подпомагане.

На второ място, това изключване е законосъобразно, по същите съображения, и по отношение на гражданин на държава членка, който влиза на територията на друга държава членка, за да търси там работа.

За сметка на това, на трето място, генералният адвокат счита, че достъпът до тези обезщетения не може да бъде отказан автоматично на гражданин на държава членка, който пребивава повече от три месеца на територията на друга държава членка и който е работил там.

Вярно е, че гражданин на Съюза, който е работил на територията на дадена държава членка през период, по-малък от една година, може, съгласно правото на Съюза, да загуби качеството си на работник след шестмесечен период на безработица (в случая г-жа Alimanovic и дъщеря ѝ Sonita са загубили това си качество през декември 2011 г.).

Все пак, **автоматичното изключване на гражданин на Съюза от достъп до обезщетения за социално подпомагане, като разглежданите в настоящия случай, след изтичането на период от шест месеца на принудителна безработица, настъпила след полагане на труд в продължение на по-малко от една година, без на този гражданин да бъде разрешено да докаже наличието на реална връзка с приемащата държава членка, противоречи на принципа на равенство⁵.**

² Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77, поправки ОВ L 229, 2004 г., стр. 35 и ОВ L 197, 2005 г. стр. 34; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

³ Впрочем, г-н Atelet изхожда от схващането, че са обхванати и специалните парични обезщетения, независещи от вноски, по смисъла на Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, стр. 1, поправка ОВ L 200, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82, поправка ОВ L 33, 7.2.2008 г., стр. 12), изменен с Регламент (ЕС) № 1244/2010 на Комисията от 9 декември 2010 година (ОВ L 338, стр. 35).

⁴ В противен случай, генералният адвокат счита, че съвместимостта на разглежданото изключване от обезщетения трябва да се анализира с оглед на разпоредбите на Договорите на Съюза относно свободното движение на работници. В рамките на този анализ трябва да намерят приложение същите съображения.

⁵ Закрепен в Договорите на Съюза и пояснен в Регламент № 883/2004 и Директива 2004/38.

В това отношение, освен обстоятелствата, които се установяват въз основа на семейния контекст (например, че децата посещават училище), реалното и ефективно търсене на работа в продължение на определен, разумен по своята продължителност период, е елемент, който може да докаже наличието на посочената връзка с приемащата държава членка. Упражняването на трудова дейност в миналото, и дори обстоятелството, че след подаване на молбата за предоставяне на социални помощи е намерена нова работа, също би трябвало да се вземат предвид за тази цел.

Извън обхвата на въпросите на Bundessozialgericht, г-н Wathelet подчертава, че **ако бъде установено, че Valentina и Valentino Alimanovic се обучават редовно в учебно заведение в Германия** (което запитващата юрисдикция следва да провери), **те, както и тяхната майка г-жа Alimanovic, имат право на пребиваване на германска територия съгласно правото на Съюза**. Децата на гражданин на държава членка, който работи или е работил в приемащата държава членка, и родителят, който в действителност упражнява родителските права върху тях, могат да се позовават в последната държава на право на пребиваване **единствено на основание, че правото на Съюза⁶ предоставя на тези деца право на достъп до образование**. Това право на пребиваване не зависи от условията, установени в директивата относно „гражданите на Съюза“ (които включват по-специално изискването да разполагат с достатъчно средства и пълно здравно застрахователно покритие). **При това положение, предвиденото в германското законодателство изключване на социални обезщетения не се прилага за случая на г-жа Alimanovic, нито за двете ѝ по-малки деца**, тъй като се отнася само до лицата, „които имат право на пребиваване само на основание на обстоятелството, че търсят работа, и членовете на техните семейства“.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁶ Регламент (ЕС) № 492/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 година относно свободното движение на работници в Съюза (ОВ L 141, стр. 1).